

C. Echols, Global Research: Ako vojna na Ukrajine naštartovala obrovský boom obchodu so zbraňami

- CZ24 News | 25. února 2023

SVET: Vitajte v multipolárnom svete vývozu zbraní, od ktorého sa očakáva rast aj po skončení konfliktu.

Začiatkom tohto mesiaca výrobca zbraní General Atomics predložil Ukrajine lákavú ponuku. Za nízku cenu 0,50 dolára za kus by dodávateľ obrany [poslal do](#) Kyjeva dve svoje špičkové bezpilotné lietadlá MQ-9 Reaper, ktorých cena sa zvyčajne pohybuje okolo 30 miliónov dolárov za lietadlo. (Čitatelia, ktorí dbajú na rozpočet, by mali mať na pamäti, že doprava a manipulácia v hodnote takmer 20 miliónov dolárov neboli zahrnuté.)

Zatiaľ čo tento kúsok PR sa ešte nevyplatil, slúži ako pripomienka, že pre výrobcov zbraní sú vysokoprofilové konflikty pozoruhodnou marketingovou príležitosťou. Len za pár mesiacov sa rakety HIMARS a Javelin zmenili z neznámych častí vojenského vybavenia na všeobecne uznávané symboly „statočného ukrajinského odporu proti ruskej agresii“.

Táto jemnejšia reklamná kampan sa už začala vyplácať. Pred dvoma týždňami ministerstvo zahraničia schválilo potenciálnu [dohodu](#) s Poľskom v hodnote 10 miliárd dolárov na novú flotilu HIMARS a súvisiaceho vybavenia.

[Varšava tiež minulý rok objednala](#) americké tanky Abrams za takmer 4 miliardy dolárov po tom, čo Kyjevu poslala viac ako 200 svojich T-72 zo sovietskej éry. A ďalšie krajiny vo východnej Európe – vrátane Estónska, Fínska a Litvy – dali Ukrajine veľa zbraní zo sovietskej éry a snažili sa ich nahradiť špičkovými západnými zbraňami.

Tieto predaje sú len jedným z aspektov širšieho rozmachu svetového obchodu so zbraňami. Zatiaľ čo k tomuto trendu prispeli iné faktory, ako napríklad zvýšené napätie medzi USA a Čínou, ruská invázia na Ukrajinu zohrala kľúčovú úlohu pri [zvyšovaní medzinárodného dopytu po zbraniach](#) na nové maximá.

V tejto fáze je ťažké predpovedať, kto bude mať z tohto boomu najväčší úžitok. Zatiaľ najväčší nárast zaznamenali západní výrobcovia zbraní, ale podľa Erica Woodsa z Jamesa Martina Center for Nonproliferation Studies môže byť dlhodobým dopadom vytvorenie „multipolárneho“ obchodu so zbraňami.

„Trend smeruje k diverzifikácii od jedného alebo dvoch veľkých dodávateľov, ako to bolo počas studenej vojny,“ povedal Woods pre RS. „Je viac multipolárny, podobne ako zvyšok medzinárodného systému.“

Jedným z kľúčových dôvodov tohto posunu je relatívna stagnácia ruského obranného priemyslu. Zatiaľ čo je takmer nemožné nájsť definitívne čísla o predaji zbraní, uznávané zdroje, ako je Štokholmský medzinárodný inštitút pre výskum mieru (SIPRI), zaznamenali v posledných rokoch pomerne dramatický pokles predaja zbraní v Moskve, čo umožnilo Spojeným štátom získať dominantné postavenie popredného svetového exportéra.

Ako podotýka Richard Connolly z Kráľovského inštitútu spojených služieb (RUSI), tento zjavný pokles môže byť spôsobený tým, že Rusko začalo viac tajiť predaj zbraní, aby sa vyhlo spusteniu západných sankcií.

Connolly však poznamenáva, že dokonca aj oficiálne ruské čísla o vývoze zbraní v posledných rokoch stagnujú na úrovni okolo 15 miliárd dolárov ročne, zatiaľ čo iné krajiny zaznamenali skoky.

Na rozdiel od mnohých predpovedí sa Rusku zatiaľ darí držať krok s veľkými kontraktmi, s ktorými súhlasilo pred vojnou. Connolly pripisuje túto odolnosť skutočnosti, že ruský obranný priemysel vyrába rôzne produkty pre svoj domáci a zahraničný trh. A továrne na výrobu zbraní po celej krajine od invázie dramaticky rozšírili svoje operácie, pričom niektoré výrobné linky teraz „fungujú nepretržite“, aby uspokojili dopyt.

Napriek maximálnemu úsiliu Moskvy sa však krajiny začali viac obávať jeho spoľahlivosti ako vývozcu a viac sa prispôbovali potenciálnym nákladom na spoluprácu s Kremľom. India – popredný svetový dovozca ruských zbraní – je podľa Akritiho Kalyankara zo Stimson Center obzvlášť znepokojená týmito nevýhodami.

„Vojna skutočne priniesla domov do Naí Dillí, že Rusko je v skutočnosti na ústupe a že závislosť Indie od Ruska je niečo, čo potrebuje zmeniť,“ povedal Kalyankar na nedávnej [panelovej](#) diskusii.

Francúzsko, ktoré SIPRI zaradilo v roku 2021 ako druhého vedúceho vývozcu zbraní, sa pokúsilo [využiť](#) tieto obavy, aby nahradilo Rusko ako popredného dodávateľa zbraní pre Indiu. Americkí predstavitelia tiež [naznačili](#), že sa zameriavajú na lukratívny indický dovozný trh.

Je pozoruhodné, že India aj Čína sa pustili do misií na rozšírenie domácej výroby zbraní. Ak budú úspešné, tieto iniciatívy by im umožnili znížiť závislosť od Moskvy a možno dokonca súťažiť o zákazky v oblasti obrany v čoraz viac multipolárnom priemysle.

Zatiaľ čo Rusko bojuje o udržanie svojho zmenšujúceho sa podielu na trhu, americké spoločnosti sa snažia držať krok s masívnym nárastom dopytu po zbraniach. To pomohlo otvoriť priestor pre rastúci počet stredne veľkých výrobcov, ako je Turecko, ktorého lacné bezpilotné lietadlá Bayraktar boli veľmi [žiadané po](#) tom, čo ich Ukrajina obratne využila, aby odvrátila počiatočnú ruskú inváziu.

Ale možno [najväčší úspech](#) má Južná Kórea. Rýchlo rastúci obranný priemysel Soulu má silnú podporu od prezidenta Yoon Suk Yeola, ktorý minulý rok [vyhlásil](#), že jeho cieľom je stať sa štvrtým najväčším svetovým exportérom zbraní do roku 2027. (Podľa údajov SIPRI bola Južná Kórea v roku 2021 ôsmym popredným exportérom.)

Vojna na Ukrajine im dala veľkú šancu predáť zbrane veľkým krajinám NATO

povedal Hoshik Nam, kandidát na doktorandské štúdium politológie na University of Iowa. Po ruskej invázii sa Južná Kórea [dohodla](#) s Poľskom na takmer 6 miliárd dolárov na tanky, húfnice a muníciu, z ktorých niektoré už boli dodané. O dovoz kórejských zbraní prejavili záujem aj Nórsko a Estónsko.

Soul má podľa Nama ako výrobca zbraní niekoľko jedinečných výhod. Vzhľadom na to, že krajina je stále technicky vo vojne so Severnou Kóreou, jej obranný priemysel je schopný rýchlo sa zväčšiť, aby uspokojil dopyt v čase krízy za „relatívne lacnú cenu“ a jej zbrane sú do značnej miery kompatibilné so systémami NATO kvôli ich dlhej životnosti. A na rozdiel od svojich amerických kolegov sú kórejskí dodávatelia ochotnejší preniesť technológie na použitie v iných krajinách.

Existuje však jedna veľká výnimka z predajného šialenstva v Soule. Podľa Nama je „veľmi nepravdepodobné“, že Južná Kórea ustúpi vo svojom príslube, že nebude predávať zbrane priamo Ukrajine, a to z dôvodu citlivých vzťahov krajiny s Ruskom a Severnou Kóreou, ako aj z dôvodu všeobecnej politiky proti posielaniu zbraní do aktívnych vojnových zón.

To však Soulu nezabránilo nájsť nejaké kreatívne riešenia. V novembri minulého roka sa objavili správy, že Južná Kórea súhlasila s predajom 100 000 kusov delostreleckej munície Spojeným štátom, ktoré budú podľa nej „koncovým používateľom“ zbraní. Americkí predstavitelia však agentúre AP [povedali](#) , že po prechode cez USA budú tieto kolá v skutočnosti smerovať na Ukrajinu

Ako sa vojna natáhuje, dopyt po zbraniach bude v Európe pravdepodobne naďalej rásť, pretože podporovatelia Ukrajiny obnovujú svoje zásoby a modernizujú svoje armády. Ako však tvrdí Jeff Abramson z Asociácie kontroly zbraní, hromadenie zbraní sa neskončí popri konflikte. Namiesto toho bude predaj zbraní pravdepodobne naďalej rásť, keďže výrobcovia zbraní súperia o klientov v regiónoch vzdialených od východnej Európy.

„Akonáhle oživíte a rozšírite toto odvetvie, uvidíte zvýšený tok zbraní mimo konfliktu na Ukrajine,“ povedal Abramson pre RS. „To je história rozrastajúceho sa trhu so zbraňami - nekončí to Ukrajinou.“

AUTOR: Connor Echols

[ZDROJ](#)

Překlad: SKS